

Котенко О.О., аспірант кафедри банківської справи Державного вищого навчального закладу «Українська академія банківської справи Національного банку України», м. Суми

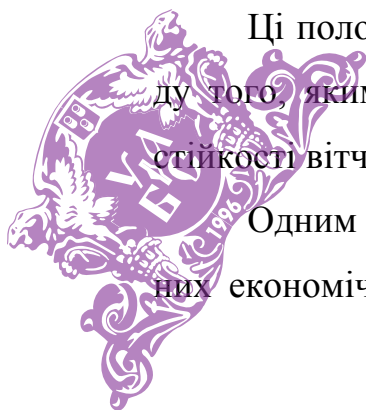
Адекватність банківського капіталу в контексті забезпечення фінансової стійкості системи українських банків

Проблеми забезпечення фінансової стійкості системи українських банків, тобто комерційних фінансово-кредитних установ, є надзвичайно актуальним питанням в сучасних вітчизняних економічних умовах. Нестабільність курсу гривні, негативні ділові очікування суб'єктів господарювання, недовіра населення до комерційних банків тощо постають додатковими дестабілізуючими факторами на фоні реальної загрози розгортання другої хвилі фінансово-економічної кризи. При чому, появу певних проблем у комерційних банків в контексті їх фінансової стійкості можна констатувати навіть на основі їх депозитних та кредитних політик. Так, у вересні-жовтні 2012р. можна прослідкувати поступове збільшення як ставок по депозитам, так і по кредитам в середньому на 2-5%, при цьому, за даними Національного банку України, темпи кредитування по системі поступово знижуються. Це відображає бажання банків залучати все більше коштів населення та суб'єктів господарювання та знизити темпи нарощування потенційно проблемної заборгованості в нестабільних фінансово-економічних умовах.

З цих позицій, на сьогоднішній день антикризове управління комерційними посередниками, метою якого є забезпечення та збереження їх фінансової стійкості є надзвичайно важливою проблемою, що має вирішуватися Національним банком для недопущення масових банкрутств по системі, що матиме досить серйозні наслідки для її іміджу та довіри.

Ці положення зумовлюють поглиблення наукових досліджень з приводу того, якими важелями можливо зберегти необхідний рівень фінансової стійкості вітчизняних комерційних банків в умовах невизначеності.

Одним із таких важелів, ми вважаємо, встановлення системи динамічних економічних нормативів, в яких норматив адекватності регулятивного

капіталу (так званий норматив Н2), на нашу думку, представляє найбільший науковий інтерес, оскільки його сутність розкривається у трьох найважливіших економічних категоріях: банківський (регулятивний) капітал, активи та ризики.

Нажаль, в економічній літературі адекватність капіталу прийнято вважати показником, який демонструє здатність банківського капіталу покривати існуючий обсяг кредитного портфелю, зваженого за рівнем ризику, проте, значний рівень проблемної заборгованості, що виник внаслідок поглиблення наслідків світової фінансово-економічної кризи 2008-2010рр. (що оцінювався рейтинговим агентством Standard & Poor's майже у 60%), нездатність капіталу частини українських банків покрити збитки, спричинені неякісними активами, підтверджує обмеженість такого підходу.

Виходячи із цього, ми вважаємо, що адекватність банківського капіталу варто розглядати не лише з позиції окремого показника діяльності українських банків і системи в цілому, а як нову концепцію зваженого управління банківським капіталом, кредитною та інвестиційною діяльністю банків і рівнем ризикованості проведених банками операцій.

Такий підхід надає можливість побудови антициклічної системи антикризового управління банківською системою, основною ідеєю якої є оперативна реакція регуляторів на зміни у фінансово-економічному середовищі країни та моніторинг основних показників діяльності українських банків з метою вчасного вживання превентивних антикризових заходів задля недопущення поглиблення кризових явищ.

Таким чином, ми вважаємо, що побудова нової антикризової моделі управління банківською системою, основою якої є збалансоване управління банківським капіталом, активними операціями банків та пов'язаних із ними ризиків має підвищити потенціал вітчизняної банківської системи протистояти загостренню кризових явищ у майбутньому.

